

Adran 5:

Gofal bugeiliol

Yn yr adran hon, ceir gwybodaeth am y canlynol:

- 5.1 Cefnogaeth i bobl a gafodd eu cam-drin yn y gorffennol
- 5.2 Cefnogaeth i'r rheini a effeithir gan honiadau o gam-drin a datgeliadau
- 5.3 Arfer da wrth ymdrin â phobl sy'n droseddwyr neu'n gamdrinwyr hysbys
- 5.4 Triniaeth i droseddwyr a ffynonellau cymorth

Cyflwyniad

Dylai unrhyw sefydliad sydd yn ymwneud â phlant, pobl ifanc neu oedolion fod yn ymwybodol y gall y rheini sy'n dod drwy'r drysau fod wedi cael eu heffeithio gan gam-drin ar ryw adeg yn eu bywydau. Gall fod yn ddigwyddiad o'r presennol, y gorffennol pell neu agos, ond gall yr effeithiau fod yn ddinistriol nid yn unig i'r unigolyn a gafodd ei gam-drin ond hefyd i aelodau'r teulu, ffrindiau a grwpiau cymdeithasol.

Mae gan yr eglwys gyfle unigryw i gynnig gweinidogaeth fugeiliol sensitif i bawb a effeithir ond mae'n rhaid i ni hefyd fod yn gyfrifol a deall ein cyfyngiadau. Mae'n debygol y bydd y rhan fwyaf o bobl angen cyngor arbenigol, ond gall y gymuned eglwysig gynnig amgylchedd cefnogol a gofalgarg a chymorth i gael mynediad at y gefnogaeth a'r cymorth cywir.

Mae gwahaniaeth rhwng cwnsela a gwrando / gofal bugeiliol. Maent oll yn werthfawr ac yn aml yn gweithio ochr yn ochr â'i gilydd, ond mae'n bwysig bod y gwaith o gwnsela yn cael ei roi yn nwylo pobl a chanddynt gymwysterau priodol. Gall problemau godi pan na fydd ffiniau'n cael eu parchu, a bydd unigolion da eu bwriad ond amhrofiadol yn ymgymryd â gwaith cwnsela. Mae cwnsela yn waith cymhleth, yn enwedig mewn achosion o gam-drin rhywiol, ac yn gofyn am gryn fedrusrwydd a hyfforddiant.

5.1 Cefnogaeth i bobl a gafodd eu cam-drin yn y gorffennol

O fewn eich eglwys, mae'n bosibl bod oedolion a gafodd eu cam-drin yn ystod eu plentyndod ond sydd bellach yn aelodau o'r gymuned eglwysig. Efallai nad ydynt erioed wedi datgelu neu ddod i delerau â'r hyn a ddigwyddodd yn y gorffennol. Gallai'r cam-drin fod wedi digwydd mewn lleoliad eglwysig neu beidio.

“Ceir tystiolaeth gadarn nad yw nifer y bobl o fewn yr eglwys sydd wedi cael eu cam-drin yn llai nag yng ngweddill y gymdeithas”¹⁷

Gall derbyn hyfforddiant mewn perthynas â cham-drin hefyd ddefro atgofion am ddigwyddiadau o orffennol y gweithiwr, gan achosi cryn drawma neu ofid.

Mae'r rheini sydd wedi cael eu cam-drin angen rhywun i wrando arnynt, ac i greu'r hyn maent yn ei ddweud. Mae eu hadferiad yn debygol o fod yn broses hir sy'n gofyn am gymorth neu arweiniad arbenigol. Mae'n bwysig bod yn ymwybodol o sefyllfa fregus unigolion; gall rhai atgyfeiriadau a gweithredoedd, hyd yn oed o fewn yr eglwys, ddefro atgofion poenus.

Mewn amgylchiadau o'r fath, mae'r canllawiau yr un fath â'r rheini ar gyfer y rhai sy'n datgelu achos o gam-drin cyfredol¹⁸; gwrandewch arnynt, credwch yr hyn sydd ganddynt i'w ddweud, a rhowch sicrwydd iddynt nad ydynt ar fai. Dylech roi amgylchiadau'r unigolyn yn flaenaf, yn hytrach na'ch ofnau a'ch amheuan personol. Fel arfer, y dull priodol o gynorthwyo pobl sydd wedi goroesi yw eu hatgyfeirio at weithiwr proffesiynol a chanddo brofiad o ymdrin â materion o'r fath.

Gall oedolion a phlant sydd wedi cael eu cam-drin fod mewn perygl o ddioddef cam-drin pellach.

Mae nifer o sefydliadau yn arbenigo mewn cynnig cymorth i bobl sydd wedi goroesi cam-drin.

The Survivors Trust – asiantaeth ambarél ar gyfer dros 135 o asiantaethau arbenigol yn y sector gwirfoddol yn cynnig amryw o wasanaethau cwnsela, therapi a chymorth i ferched, dynion a phlant sydd wedi dioddef/goroesi ar ôl iddynt gael eu treisio, dioddef trais rhywiol, neu gael eu cam-drin yn rhywiol yn ystod eu plentyndod.

<http://www.thesurvivorstrust.org/find-support/>

¹⁷ CTBI (2002) Rev K Galloway a Rev D Gamble, Time for Action: A Report of Sexual Abuse Issues.

¹⁸ Gwleler Adran 4.2 D

MACSAS (Ministry and Clergy Sexual Abuse Survivors) grŵp cymorth i ddynion a merched o gefndir Cristnogol a gafodd eu cam-drin yn rhywiol pan oeddynt yn blant neu oedolion gan Weinodigion neu Offeiriaid. Gall y grŵp gynnig cymorth i bobl sydd wedi goroesi pa un ai ydynt wedi aros o fewn eu cymunedau Cristnogol neu wedi gadael. <http://www.macsas.org.uk/>

NAPAC – National Association for People Abused in Childhood cymdeithas sy'n ymgyrchu ac yn cynnig cymorth. Mae llinell wybodaeth rhadffon ar gael - 0800 085 3330 a gwefan adnoddau. www.napac.org.uk

5.2 Cefnogaeth i'r rheini a effeithir gan honiadau o gam-drin a datgeliadau

Mae gan yr eglwys gyfle unigryw i gynnig gweinidogaeth fugeiliol sensitif i bawb sydd yn ymwneud â hi. Os amheuir bod achos o gam-drin, rhaid sicrhau diogelwch yr unigolyn yn y lle cyntaf, ond mae'n hanfodol hefyd bod yr eglwys yn llunio strwythurau er mwyn cynnig cwnsela a chymorth i weithwyr.

Gellir cynnig cymorth tebyg i bobl eraill sydd yn agos at y plentyn neu'r oedolyn bregus a allai gael eu heffeithio'n andwyol gan yr hyn sydd wedi digwydd. Gall hyn gynnwys y camdriniwr a'r bobl sy'n agos ato/ati, ond y flaenoriaeth bob amser yw diogelwch a lles y plentyn neu'r unigolyn bregus.

Mae gan y gymuned eglwysig ran bwysig i'w chwarae wrth gynnig amgylchedd cefnogol a gofalgwr ond mae'n debygol y bydd y rhan fwyaf o bobl angen cyngor a chymorth arbenigol gan weithwyr proffesiynol profiadol neu gwrselwyr.

5.3 Arfer da wrth ymdrin â phobl sy'n droseddwr neu'n gamdrinwyr hysbys

Pan fydd troseddwr hysbys yn ymaelodi ag eglwys, mae'n bwysig bod ef/hi yn cael ei groesawu/chroesawu mewn modd cyfeillgar; fodd bynnag, mae'r un mor bwysig cael sgwrs ddi-flewyn-ar-dafod gyda'r unigolyn. Mae gan yr eglwys gyfrifoldeb i ystyried ac ymateb i'r perygl, ond mae ganddi hefyd gyfle i gynnig cymorth a gofal i'r unigolyn.

Dylid cynnwys Swyddog Diogelwch y Panel Cydenwadol o'r cychwyn cyntaf wrth ymateb i'r sefyllfa, a bydd y swyddog yn cydweithio â'r eglwys ac unrhyw weithwyr proffesiynol perthnasol o'r asiantaethau statudol i roi cynllun ar waith. Bydd hwn yn gosod ffiniau pendant i amddiffyn y plant / pobl ifanc/oedolion bregus a hefyd i leihau'r posibilrwydd y bydd yr unigolyn yn cael ei gyhuddo ar gam o gam-drin unrhyw un.

Bydd rhan o'r cynllun ar ffurf cytundeb a lofnodir gan y troseddwr ac a fydd yn cael ei adolygu a'i orfodi. Gall gynnwys y datganiadau canlynol:

Dylai'r unigolyn ddilyn y canllawiau canlynol:

- mynychu rhai cyfarfodydd penodol yn unig
- eistedd ar wahân i unrhyw blant
- cadw draw o rannau o'r adeilad lle bydd plant yn bresennol
- mynychu 'grŵp tŷ' nad yw'n cynnwys plant
- gwrthod unrhyw letygarwch pan fydd plant yn bresennol
- peidio byth â bod ar ei ben ei hun gyda phlant
- peidio byth â gweithio gyda phlant

Hefyd

- Rhoddir ystyriaeth i briodoldeb hysbysu'r eglwys. Dim ond ar y cyd â chynllun ffurfiol i ddiogelu'r cyhoedd y dylid gwneud hyn.
- Sicrhau bod arweinwyr allweddol yn ymwybodol o'r sefyllfa a bod pobl ar gael i gynnig cymorth ac i fonitro'r sefyllfa yn lleol.
- Dylai'r troseddwr fod yn ymwybodol o'r canlyniadau petai ef/hi yn torri amodau'r cytundeb. Gall hyn gynnwys cael ei wahardd o'r eglwys ac eglwysi eraill, a rhoi gwybod i'r asiantaethau sydd ynghlwm wrth y cynllun i ddiogelu'r cyhoedd.

5.4 Triniaeth i droseddwr a ffynonellau cymorth

Dengys gwaith ymchwil bod y rheini sydd yn derbyn triniaeth yn llai tebygol o ffantasio am blant neu wadu eu bod wedi niweidio'u dioddefwyr, ac yn dangos mwy o hunan-reolaeth. Felly, maent yn llai tebygol o ail-droseddu. Mae Sefydliad Lucy Faithfull / The Lucy Faithfull Foundation, arbenigwyr cydnabyddedig ym maes troseddu rhyw, yn cynnig cynlluniau asesu ac ymyrraeth yn y gymuned.

Mae'r Sefydliad hefyd yn gyfrifol am 'Stop It Now! UK & Ireland', sy'n darparu llinell gymorth gyfrinachol i oedolion sy'n poeni ynglŷn â'u tueddiadau rhywiol, ynghyd â'r rheini sy'n pryderu ynghylch ymddygiad rhywun arall, megis cymar, perthynas neu ffrind. Dengys y dystiolaeth bod troseddwr posibl yn fwy tebygol o gysylltu â 'Stop It Now! UK & Ireland' pan fyddant angen cymorth.

I gael gwybodaeth am atgyfeiriadau, hyfforddiant neu ymgynghori cysylltwch â:

The Lucy Faithfull Foundation
2 Birch House
Harris Business Park Hanbury Road
Stoke Prior Bromsgrove
B60 4DJ
Tel: 01527 591922
<https://www.lucyfaithfull.org.uk>

Stop It Now! UK and Ireland

<https://www.stopitnow.org.uk>
llinell gymorth 08081000900

Circles UK

Circles of Support and Accountability yn gyfraniad cymunedol arloesol a llwyddiannus i leihau troseddu rhyw, gan weithio mewn partneriaeth agos ag asiantaethau cyfiawnder troseddol.
Abbey House, Abbey Square
Reading RG1 3BE
0118 9500068
<https://circles-uk.org.uk/>